

18 Mayıs 2007
Londra Bildirgesi

Avrupa Yükseköğretim Alanı'na Doğru: Küresel Dünyanın Getirdiği Zorluklarla Mücadele

1. Giriş

1.1 Bizler, Bologna Süreci'ne katılan ülkelerin Yükseköğretimden sorumlu Bakanları olarak 2005 yılında Bergen'de bir araya gelişimizden bugüne kaydedilen gelişmeleri değerlendirmek amacıyla Londra'da toplandık.

1.2 Ülke üyeliği için anlaşmaya varılan kriterlere dayanarak, Karadağ Cumhuriyeti'ni Bologna Süreci üyesi olarak kabul ediyoruz.

1.3 Son iki senede meydana gelen gelişmeler, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın (AYA) hayata geçirilmesi hedefine bizleri bir adım daha yaklaştırmıştır. Avrupa'nın zengin ve kozmopolit kültürel mirası temelinde, hareketliliği kolaylaştırmak, istihdamı geliştirmek ve Avrupa'nın çekiciliği ile rekabet gücünü artırmak üzere, kurumsal özerklik, akademik özgürlük, fırsat eşitliği ve demokratik ilkelere dayalı bir AYA oluşturmaktayız. Geleceğe baktığımızda, sürekli değişen dünyada, AYA'nın rekabet gücünü korumak ve küreselleşmenin getirdiği zorluklarla mücadele edebilmesini sağlamak amacıyla, yükseköğretim sistemlerimizi sürekli olarak bu değişimlere adapte etmek ihtiyacının bilincindeyiz. Kısa vadede, Bologna reformlarını uygulamanın önemli bir görev olduğunun bilinciyle, bu sürece dahil olan tüm ortakların destek ve kararlılıklarını memnuniyetle karşılıyoruz. Daha fazla ilerleme kaydetmeye yardımcı olan çalışma grupları ile seminerlerin katkıları için teşekkürlerimizi sunuyoruz. Çabalarımızda bir diğerine destek olarak ve iyi uygulama örneklerini paylaşmayı teşvik ederek, işbirliği içinde çalışmaya devam etme konusunda mutabık kalmış durumdayız.

1.4 Yükseköğretim kurumlarının toplulukları geliştirmedeki önemli etkilerinin sahip oldukları geleneklerine dayalı öğrenme, araştırma, yaratıcılık ve bilgi transferi merkezleri olarak toplulukları oluşturan değerlerin belirlenmesinde ve gelecek nesillere taşınmasında oynadıkları anahtar rol bilinmektedir. Yükseköğretim kurumlarının üstlendikleri rolleri yerine getirebilmeleri için gerekli olan kaynaklara sahip olmalarına önem verilecektir. Üstlendikleri roller: öğrencileri demokratik bir toplumun aktif vatandaşları olarak gelecekteki kariyerleri için hazırlama; kişisel gelişimlerini sağlama; geniş tabanlı ve ileri düzeyde bir bilgi temeli yaratma ve sürdürülebilirlik ile araştırma ve yenilikçiliği teşvik etmektir.

1.5 Bu nedenle, çeşitlilikleri korunan, yeterli mali kaynağa sahip, özerk ve hesap verebilir güçlü yükseköğretim kurumlarının önemini vurguluyoruz. AYA içinde ayırım gözetmeme ve yükseköğretime erişimde eşitlik ilkelerine saygı gösterilmeli ve bu ilkeler teşvik edilmelidir. Bu ilkelere bağlı kalınacağını ve öğrencilerin ve öğretim elemanlarının ayırımcılığın hiç bir türüne maruz bırakılmayacağını taahhüt ediyoruz.

2. Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA) Yolunda Kaydedilen İlerleme

2.1 Avrupa Üniversiteler Birliği (European University Association-EUA) tarafından hazırlanan Trends V Raporu, Avrupa Öğrenciler Birliği (The National Students Union in Europe – ESIB) tarafından hazırlanan Öğrenci Gözüyle Bologna ve Eurydice tarafından hazırlanan Avrupa Yükseköğretim Yapısına Bakış ile Durum Değerlendirme Raporumuz, son iki yılda önemli bir ilerleme sağlandığını göstermektedir. Sürecin en önemli sonuçlarından bir tanesinin öğretmen merkezli eğitim

anlayışından uzaklaşarak öğrenci merkezli yükseköğretim anlayışına yaklaşmak olduğu konusunda giderek artan bir bilinç söz konusudur. Bu yöndeki gelişmeleri desteklemeye devam edeceğiz.

Hareketlilik

2.2 Kişisel gelişim için fırsatlar yaratma, bireyler ve kurumlar arasında uluslararası işbirliğini geliştirme, yükseköğretim ve araştırma kalitesini artırma ve Avrupa boyutuna gerçeklik kazandırma konularında önemli rol oynayan öğrenci, mezun ve öğretim görevlilerinin hareketliliği, Bologna Süreci'nin temel unsurlarından bir tanesidir.

2.3 1999 yılından bu yana bir takım gelişmeler kaydedilmiş olsa da, halen bazı sorunlar mevcuttur. Hareketliliğin önündeki engeller arasında; göçmenlik, tanıma, yetersiz mali kaynaklar ve esnek olmayan ücret ayarlamaları ile ilgili konular başta gelmektedir. Vize işlemleri, oturma ve çalışma izinleri gibi konularda kolaylık sağlama konusunda Hükümetlere sorumluluk düştüğünün altını çiziyoruz. Yükseköğretimden sorumlu Bakanlar olarak, bizim yetkimiz dışında kalan konularda kaydadeğer ilerleme sağlamak için bu konulardan sorumlu makamlarla çalışacağımızı bildiririz. Ulusal boyutta, kabul edilmiş tanıma araçları ve prosedürlerinin tam olarak uygulanmasını öğretim elemanları ile öğrenci hareketliliğini teşvik edici yolların bulunmasını sağlamak için çalışacağız. Ortak programların sayısının artırılması, esnek müfredatların oluşturulması ve yükseköğretim kurumlarımızın AYA'da yer alan ülkeler arasında daha dengeli bir öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliği konusunda sorumluluk almaya yönlendirilmesi gibi yukarıda bahsedilen teşvik edici önlemler arasındadır.

Derece Sistemi

2.4 Üçkademeli derece sistemine dayalı bir AYA kurma hedefi doğrultusunda hem ulusal hem kurumsal seviyede önemli gelişim kaydedilmektedir. İlk ikikademeli programlara kayıtlı öğrenci sayısında önemli bir artış meydana gelmiş ve kademeler arasındaki yapısal engeller azalma göstermiştir. Benzer şekilde, yapılandırılmış doktora programlarının sayısı artmıştır. Hem iş dünyasının hem de daha ileri akademik çalışmalarının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yeterliliklerin kazanılmasına olanak sağlayan müfredat reformunun önemini vurguluyoruz. Gelecekteki çalışmalar, kademeler arasında geçiş ve bir üst kademeye geçişin önündeki engellerin kaldırılması ve öğrenim çıktıkları ile öğrencilerin iş yüküne dayanan Avrupa Kredi Transfer Sistemi'nin (AKTS) doğru bir şekilde uygulanması konuları üzerinde yoğunlaşmalıdır.

Tanım

2.5 Yükseköğretim yeterliliklerinin, öğrenim sürelerinin ve tecrübeye dayalı, yaygın ve resmi olmayan öğrenme yoluyla kazanılan yeterliliklerin adil bir şekilde tanınması, hem ulusal ve hem de küresel boyutta AYA'nın temel unsurlarından bir tanesidir. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir yükseköğretim dereceleri oluşturulması, eğitim sistemleri ve yeterlilikler çerçeveleri ile ilgili bilgilere kolay erişim sağlanması, vatandaşların hareketliliği ile AYA'nın cazibesinin ve rekabet edebilirliğinin sürdürülmesini güvence altına almanın ön koşuludur. Bologna Süreci'nin, Karadağ da dahil olma üzere, 38 üyesinin "Avrupa Bölgesinde Yükseköğretim Yeterliliklerinin Tanınmasına İlişkin Avrupa Konseyi/ UNESCO Sözleşmesi (Lizbon Tanım Sözleşmesi)"ni onayladığını bildirmekten memnuniyet

duyarken, Sözleşmeyi henüz onaylamayan üyelerin de bu konuyu öncelikli olarak ele almasının önemini vurguluyoruz.

2.6 Lizbon Tanıma Sözleşmesi, AKTS ve Diploma Ekinin uygulanması ile ilgili ilerleme kaydedilmiş olsa da, tanıma konusunda ulusal ve kurumsal yaklaşımların daha uyumlu olması gerekmektedir. Tanıma konusundaki uygulamaları geliştirmek için, Bologna İzleme Grubundan ulusal eylem planlarımızın analiz edilmesi ve iyi uygulama örneklerinin dağıtılması konusunda ENIC/NARIC ağları ile birlikte çalışmasını talep ediyoruz.

2.7 Yeterlilikler Çerçevesi Yeterlilikler çerçeveleri, AYA içinde karşılaştırabilirlik ve şeffaflığın sağlanmasında; öğrencilerin yükseköğretim sistemleri içinde ve arasında hareketliliğinin kolaylaştırılmasında önemli araçlardır. Yeterlilikler çerçeveleri, aynı zamanda, öğrenim çıktıları ve kredilere dayalı eğitim programları ve modülleri geliştirme konusunda yükseköğretim kurumlarına yardımcı olmalı ve yükseköğretim yeterlilikleri ile yaygın ve resmi olmayan öğrenme ve tecrübe yoluyla kazanılmış yeterliliklerin tanınmasını geliştirmelidir.

2.8 Ulusal yeterlilikler çerçevelerinin uygulanması konusunda gelişme kaydedilmeye başlanmış olsa da, daha fazla çaba gerektiğinin altını çiziyoruz. 2010 yılına kadar AYA Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olduğu onaylanmış ulusal yeterlilikler çerçevelerinin tam anlamıyla uygulanmaya konulması konusunda kararlıyız. Bunun zorlu bir görev olduğunun bilinciyle, Avrupa Konseyi'nden ulusal yeterlilikler çerçevelerinin oluşturulması konusundaki deneyimlerin paylaşılmasına destek olmasını talep ediyoruz. Yeterlilikler çerçevelerinin öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliğini teşvik edecek ve istihdamı artıracak şekilde tasarlanması gerektiğini vurguluyoruz.

2.9 AYA Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu ulusal yeterlilikler çerçeveleri, Avrupa Komisyonu'nun Yaşamboyu Öğrenime yönelik Yeterlilikler Çerçevesi teklifi ile de uyumlu olacaktır.

2.10 Bergen'de kabul ettiğimiz AYA Yeterlilikler Çerçevesini, Avrupa yükseköğretiminin küresel boyutta tanıtılmasında temel unsur olarak görüyoruz.

Yaşamboyu Öğrenim

2.11 Durum değerlendirmesi raporu, esnek öğrenime ilişkin bazı unsurların bir çok ülkede mevcut olduğunu ancak, yaşamboyu öğrenimi destekleyecek esnek öğrenim yollarının sistematik olarak geliştirilmesinin henüz başlangıç aşamasında olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle, Bologna İzleme Grubundan iyi uygulamaların paylaşımının artırılması ve yaşamboyu öğrenimde yükseköğretimin rolü hakkında ortak bir anlayışın geliştirilmesi konusunda çalışmasını talep ediyoruz. Tecrübe yoluyla edinilmiş yeterliliklerin, yükseköğretime giriş ve kredi kazanımına imkan sağlayacak şekilde tanınması sistemi, sadece çok az sayıda AYA ülkesinde geliştirilmiştir. Bologna İzleme Grubunu, ENIC/NARIC ağları ile işbirliği halinde, tecrübeye dayalı öğrenimin tanınması için öneriler geliştirmeye çağırıyoruz.

Kalite Güvencesi ve Avrupa Kalite Güvencesi Ajansları Kaydı

2.12 Bergen’de kabul edilen AYA Kalite Güvencesi Standartları ve İlkeleri, kalite güvencesi konusunda güçlü bir değişim aracı olmuştur. Tüm ülkeler bu ilkeleri uygulamaya başlamış ve bazıları da bu konuda önemli düzeyde ilerleme kaydetmiştir. Özellikle dış kalite güvencesi geçmişe göre daha iyi gelişme kaydetmiştir. Halen geliştirilme ihtiyacı bulunmakla beraber, 2005’ten bugüne kalite güvencesine ilişkin bütün süreçlerde öğrenci katılımı artmıştır. Kalite ile ilgili temel sorumluluk yükseköğretim kurumlarında olduğundan, kalite güvencesi sistemlerini geliştirmeye devam etmek mecburiyetindedirler. Kalite güvencesi ve akreditasyon kararlarının karşılıklı tanınması konusunda kaydedilen ilerlemeyi takdirle karşılıyor; kalite güvencesi ajansları arasındaki uluslararası işbirliğinin sürdürülmesini destekliyoruz.

2.13 2006 yılında Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA), Avrupa Öğrenciler Birliği (ESIB), Avrupa Kalite Ajansları Birliği (European Network of Quality Agencies-ENQA) ve Avrupa Yükseköğretim Kurumları Birliği (European Association of Institutions in Higher Education-EURASHE) (E4 Grubu) tarafından ortaklaşa düzenlenen birinci Avrupa Kalite Güvencesi Forumu, kalite güvencesi konusunda Avrupa’daki gelişmelerin tartışılması için fırsat yaratmıştır. Bu dört kuruluşun, iyi uygulamaların paylaşımını kolaylaştırmak ve AYA’da kalite gelişiminin devamını sağlamak amacıyla, her yıl düzenli olarak Avrupa Kalite Güvencesi Forumu tertip etmelerini destekliyoruz.

2.14 Avrupa Yükseköğretim Kalite Ajansları Ruhsatlandırma Sistemi’nin oluşturulmasındaki katkıları nedeniyle E4 Grubu’na teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bu ruhsatlandırma sisteminin amacı, bütün paydaşların ve kamunun AYA Kalite Güvencesi Standartları ve İlkelerine uygun olarak çalışan, güvenilir kalite güvencesi ajansları ile ilgili tarafsız bilgiye erişimlerini sağlamaktır. Böylelikle, AYA içinde ve dışında yükseköğretime olan güven artacak ve kalite güvencesi ve akreditasyon kararlarının karşılıklı olarak tanınması kolaylaşacaktır. E4 Grubu tarafından ortaklaşa geliştirilen operasyonel model önerisine dayanan kalite ajansları ruhsatlandırma sistemini memnuniyetle karşılıyoruz. Ruhsatlandırma sistemi, kendi kendini finanse edecek, gönüllü, bağımsız ve saydam olacaktır. Ruhsatlandırma başvurularının değerlendirilmesinde, AYA Kalite Güvencesi Standartları ve İlkelerine esasta uygunluk temel alınmalıdır. Ulusal makamlarca onaylanma koşulunun arandığı ülkelerde, AYA Kalite Güvencesi Standartları ve İlkelerine uygunluk, bu makamlar tarafından onaylanan bağımsız bir değerlendirme süreci yoluyla belgelendirilmelidir. E4 Grubu’ndan, kaydedilen gelişmeleri Bologna İzleme Grubu aracılığıyla düzenli olarak rapor etmesini ve iki yıllık uygulamadan sonra ruhsatlandırma sisteminin bütün paydaşların görüşlerinin dikkate alındığı bir dış değerlendirme sürecinden geçirilmesini talep ediyoruz.

Doktora ve Araştırmacı Adayları

2.15 AYA’nın Avrupa Araştırma Alanı (AAA) ile uyumunun artırılması önemli hedefler arasındadır. AYA Yeterlilikler Çerçevesi ile ilişkilendirilmiş çok çeşitli doktora programlarının geliştirilmesi ve yürütülmesinin değerini kabul etmekle beraber, bunu gerçekleştirirken aşırı yasal düzenlemelerden kaçınmanın önemini de farkındayız. Ayrıca, üçüncü kademedeki arzın geliştirilmesi ve araştırmacı adaylarının statü, kariyer ve finansman olanaklarının iyileştirilmesinin, Avrupa’da araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi ve yükseköğretimin kalitesi ve rekabet gücünün artırılması hedeflerine ulaşma yolunda gerekli önkoşullar olduğunun altını çiziyoruz.

2.16 Bu nedenle, yükseköğretim kurumlarımızı, doktora programlarını kurumsal strateji ve politikalarla ilişkilendirmeye ve doktora ve araştırmacı adayları için kariyer yolları ve fırsatları yaratma konusunda çabalarını yoğunlaştırmaya çağırıyoruz.

2.17 Avrupa Üniversiteler Birliği'ni (EUA), doktora programlarına giriş koşullarının, danışmanlık ve değerlendirme süreçlerinin saydamlığı, transfer edilebilir beceriler ve istihdamı artırma yollarının geliştirilmesi gibi çok önemli diğer konuların yanı sıra, Avrupa çapında oluşturulan yenilikçi doktora programları ile ilgili deneyimlerin yükseköğretim kurumları arasında paylaşılmasına verdikleri desteği sürdürmeye davet etmekteyiz. Hükümetlerimiz ve araştırmayı destekleyen diğer kurumlar arasında finansman ve diğer konular ile ilgili daha fazla bilgi alışverişinin teşvik edilmesi için uygun fırsatlar arayacağız.

Sosyal Boyut

2.18 Yükseköğretim, toplumda sosyal bütünleşmeyi geliştirmede, eşitsizliklerin azaltılmasında, bilgi, beceri ve yeterlilik düzeyinin artırılmasında güçlü bir rol oynamalıdır. Bundan dolayı, oluşturulacak politika, kişisel gelişimleri ve sürdürülebilir, demokratik ve bilgi temelli bir topluma katkıları bakımından kişilerin potansiyellerini azami düzeye çıkartmayı hedeflemelidir. Yükseköğretime başlayan, katılan ve yükseköğretimi tamamlayan bir öğrenci birliğinin, bütün düzeylerde, halklarımızın çeşitliliğini yansıtmaları konusunda toplumsal bir hedefi paylaşmaktayız. Önlerinde sosyal ve ekonomik geçmişlerinden kaynaklanan engeller olmadan, öğrencilerin eğitimlerini tamamlayabilmesinin önemini tekrar teyit etmekteyiz. Bundan dolayı, öğrencilere yeterli hizmet sunulması, yükseköğretime erişimde ve yükseköğretimde daha esnek öğrenim yollarının oluşturulması ve her düzeyde eşit fırsata dayalı katılımın artırılması yönündeki çabalarımıza devam etmekteyiz.

Küresel Boyutta Avrupa Yükseköğretim Alanı

2.19 Bologna reformlarının dünyanın birçok bölgesinde, Avrupalı ve uluslararası ortakların ilgisini çekmesi ve bir tartışma platformu oluşturmaya teşvik etmesi memnuniyet vericidir. Tartışmaya açılan konular, yeterliliklerin tanınması, ortaklığa, karşılıklı güven ve anlayışa dayalı işbirliğinin yararları, ve Bologna Süreci'nin temel değerlerini kapsamaktadır. Ayrıca, dünyanın diğer bölgelerindeki bazı ülkelerin yükseköğretim sistemlerini Bologna çerçevesiyle uyumlaştırma yönündeki çabalarını da onaylamaktayız.

2.20 "Küresel Boyutta Avrupa Yükseköğretim Alanı" stratejisini benimsemekte ve Avrupa Yükseköğretim Alanı hakkında bilgi sağlanması ve bu alanın çekiciliği ve rekabet edebilirliğinin desteklenmesi; ortaklığa dayalı işbirliğinin güçlendirilmesi; politika diyaloglarının yoğunlaştırılması; ve tanınmanın geliştirilmesi gibi temel politika alanlarında çalışmalar yürütmeyi amaçlamaktayız. Bu çalışma, OECD/UNESCO'nun "Sınır ötesi Yükseköğretimde Kalitenin Sağlanması Konusunda Kılavuz İlkeleri" ile ilişkili olarak görülmelidir.

3. 2009 için Öncelikler

3.1 Önümüzdeki iki yıl boyunca, devam etmekte olan üç kademeli derece sistemi, kalite güvencesi ve öğrenim süreleri ile derecelerin tanınması öncelikleri de dahil olmak üzere, kabul edilmiş eylem başlıklarının tamamlanmasına yoğunlaşmak konusunda anlaşmış bulunmaktayız. Özellikle, aşağıda sıralanan eylem alanları üzerinde odaklanacağız.

Hareketlilik

3.2 2009 yılı için hazırlanacak olan ulusal raporlarımızda, öğrencilerin ve personelin hareketliliğini teşvik etmek amacıyla ulusal düzeyde gerçekleştirilen ve gelecek değerlendirmeler için alınacak tedbirleri de kapsayan eylemler hakkında bilgi vereceğiz. Paragraf 2.3'te belirtilen temel ulusal zorluklar üzerinde yoğunlaşacağız. Ayrıca, bilgi alışverişi ve burs ve kredilerin taşınabilirliğinin önündeki engellerin belirlenmesi ve kaldırılmasını sağlamak amacıyla ulusal uzmanlar ağı oluşturma konusunda anlaşmaya vardık.

Sosyal Boyut

3.3 Benzer biçimde, sosyal boyut ile ilgili eylem planları ve bunların etkinliğini arttırmakta yolundaki önlemleri içeren ulusal stratejilerimiz ve politikalarımız hakkında raporlar hazırlayacağız. Tüm paydaşları ulusal alanda bu çalışmaya katılmaları ve destek vermeleri için davet edeceğiz.

Veri Toplama

3.4 Bologna Süreci'ne katılan tüm ülkeler arasında hareketlilik ve sosyal boyut konularındaki mevcut bilgilerin geliştirilmesi ihtiyacının farkındayız. Bu nedenle Avrupa Komisyonu'ndan Eurostudent ile birlikte tüm Bologna ülkelerindeki sosyal boyut, öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliği konularında ilerlemenin ölçülebilmesi için karşılaştırılabilir ve güvenilir bilgi sağlamalarını talep ediyoruz. Bu alandaki bilgiler, hem yükseköğretimi hem de mezunların istihdam edilebilirliğini eşit ve tarafsız bir biçimde kapsamalıdır. Bu görev Bologna İzleme Grubu ile birlikte yürütülmeli ve konu ile ilgili rapor 2009 Bakanlar Konferansı'nda sunulmalıdır.

İstihdam

3.5 Üç kademeli derece sisteminin uygulamaya konmasının ardından, Bologna İzleme Grubundan yaşam boyu öğrenim kapsamında her bir aşama için istihdam oranının nasıl arttırılabileceğinin daha detaylı olarak incelenmesini talep ediyoruz. Bu, tüm paydaşların sorumluluklarını içerecektir. Hükümetler ve yükseköğretim kurumlarının, bu alanda yapılan reformların mantıksal temelleri ile ilgili olarak, işverenler ve diğer paydaşlarla daha fazla iletişim içerisinde bulunmaları gerekecektir. Kamu sektörü içindeki istihdam ve kariyer yapılarının, bu yeni üç kademeli sistem ile tam olarak uyum içerisinde olması için hükümetlerimiz ile beraber çalışacağız. Kurumları, öğrenim çıktılarına dayalı müfredat oluşturulması sürecinde işverenler ile daha ileri seviyede ortaklık ve işbirliği kurmaları konusunda teşvik edeceğiz.

Küresel Boyutta Avrupa Yükseköğretim Alanı

3.6 Bologna İzleme Grubundan , 2009 yılına kadar Avrupa çapında ve ulusal ve kurumsal düzeylerde bu alandaki tüm gelişmeleri kapsayan bir rapor hazırlamasını talep ediyoruz. Burada tüm paydaşlara yetki alanları dahilinde görev düşmektedir. Küresel boyutta AYA stratejisi uygulanmasının rapor edilmesinde Bologna İzleme Grubunun iki önceliği özellikle dikkate alınması gerekmektedir. Birincisi, Bologna Sekreterliği web sayfası ve Avrupa Üniversiteler Birliği tarafından hazırlanan Bologna El Kitabındaki Avrupa Yükseköğretim Alanı ile ilgili mevcut bilgilerin geliştirilmesi ve ikincisi , yeterliliklerin ve öğrenim sürelerinin tanınmasının geliştirilmesidir. AYA dahilindeki tüm yükseköğretim kurumlarına, ENIC/NARIC merkezlerine ve tanıma konusunda diğer yetkili makamlara , Avrupa'da kazanılan yeterliliklerin dünyanın diğer bölgelerinde nasıl değerlendirilmesini bekliyorlarsa, Avrupa dışında edinilen yeterlilikleri değerlendirirken de aynı açık görüşle hareket etmeleri ve tanıma değerlendirmelerini de Lizbon Tanıma Sözleşmesi'ni temel alarak yapmaları çağrısında bulunuyoruz.

Durum Değerlendirmesi

3.7 Bologna İzleme Grubundan, 2009 Bakanlar Konferansı'na kadar bitirmek üzere, ulusal raporlara dayanan durum değerlendirmesi sürecine devam etmesini talep ediyoruz. Özellikle hareketlilik, küresel boyutta Bologna Süreci ve sosyal boyut konularındaki durum değerlendirmesinde, kalitatif analizler geliştirilmesini beklemekteyiz. Durum değerlendirmesinin kapsadığı alanlar; derece sistemleri ve mezunların istihdam edilebilirliği, derecelerin ve öğrenim sürelerinin tanınması, kalite güvencesinin Avrupa Standartları ve İlkelerine uygun bir şekilde uygulanması gibi konuları içermeye devam etmelidir. Öğrenci merkezli ve çıktı temelli bir öğrenim sisteminin geliştirilmesi amacıyla, bir sonraki uygulamanın aynı zamanda, ulusal yeterlilikler çerçeveleri, öğrenim çıktıları ve kredileri, hayat boyu öğrenim ve deneyimle kazanılan yeterliliklerin tanınması konularını da içermesi gerekmektedir.

4. 2010 ve Ötesi

4.1 Avrupa Yükseköğretim Alanı gelişirken ve küreselleşmenin zorluklarına cevap vermeye çalışırken, mevcut işbirliğinin 2010'dan sonra da devam etmesi gerektiği inancındayız.

4.2 Bologna Süreci'nden Avrupa Yükseköğretim Alanı'na bir geçiş kapısı olacak olan 2010 yılını, toplumlarımızın hem ulusal düzeyde hem de Avrupa düzeyindeki gelişimlerinde anahtar rolü oynayan yükseköğretime olan bağlılığımızın göstergesi olarak ele alıyoruz. 2010 yılını, 1999'da Bologna Süreci'ni başlatmamıza sebep olan vizyonumuzu gözden geçirme ve yeniden düzenleme yolunda bir fırsat olarak ele alacağız. 2010 yılını, yükseköğretim sistemlerimizi anlık durumların ötesine bakacak şekilde düzenlemek ve geleceğimizi belirleyecek olan zorlukların üstesinden gelmek için bir fırsat olarak ele almaktayız.

4.3 Bologna İzleme Grubundan, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın 2010'dan sonra nasıl geliştirileceği konusunda, 2009 Bakanlar toplantısında sunulmak üzere bir rapor hazırlamasını talep ediyoruz. Bu rapor, mevcut olan gayri resmi düzenlemelerin düzgün bir şekilde işlemekte olduğu ve eşî görülmemiş değişimler getirdiği gerçeği ışığında, uygun destek yapılarına ilişkin öneriler içermelidir.

4.4 Bologna İzleme Komitesi'nden 2010 yılı için, danışman üyeler ile işbirliği içerisinde, geçmiş değerlendirmeler, Trends ve Öğrenci Gözüyle Bologna raporlarının dikkate alındığı ve 1999 yılından günümüze Bologna Süreci çerçevesinde kaydedilen gelişmelerin bağımsız değerlendirmeleri de içerecek şekilde ele alındığı bir rapor hazırlamalarını bekliyoruz.

4.5 2010 yılında yapılacak olan Bakanlar toplantısının niteliği, yeri ve içeriğine ilişkin 2008 yılının ilk yarısında alınacak olan karar Bologna İzleme Grubunun yetkisine verilmiştir.

4.6 Bir sonraki toplantımızı, Benelux ülkelerinin ev sahipliğinde, 28-29 Nisan 2009 tarihlerinde Leuven/Louvain-la-Neuve'de gerçekleştirilecektir.